

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 29. srpna 2024 odvolání obžalovaného [jméno] [příjmení], [datum narození], a státního zástupce Krajského státního zastupitelství v [obec] proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. června 2024 č.j. 6 T 43/2024-645 a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného a státního zástupce zamítají.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem bylo rozhodnuto tak, že obžalovaný [příjmení] [příjmení] je vinen jednak zvláště závažným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jednak přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, a odsuzuje se podle § 145 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 roků, pro jehož výkon se podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazuje do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku se obžalovanému dále ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání 8 let. Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku se obžalovanému současně ukládá ochranné léčení psychiatrické v ambulantní formě. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaný [příjmení] [příjmení], [datum narození], povinen nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR škodu ve výši 23.271 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 14,25 % p.a. z částky 23.271 Kč ode dne [datum] do zaplacení, a poškozené Generali České pojišťovně a.s. škodu ve výši 12.096 Kč.

Proti rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání jak obžalovaný, tak státní zástupce.

2. Obžalovaný v odůvodnění odvolání uvádí, že rozsudek napadá v celém rozsahu, neboť jej považuje za věcně nesprávný. Soud podle něj nesprávně hodnotil provedené důkazy, z nichž učinil vadná skutková zjištění a následně tato hodnotil v rozporu se zákonem. Obžalovaný je přesvědčen, že provedenými důkazy nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že by naplnil objektivní stránku skutkové podstaty zvláště závažného zločinu těžkého ublížení na zdraví ve stadiu pokusu, ani přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky.

3. Ohledně zvláště závažného zločinu dle ust. § 145 odst. 1, 2a) tr. zák. obžalovaný namítá, že jeho jednání nebylo způsobilé k ohrožení objektu chráněného předmětným zákonným ustanovením, zejména nebylo způsobilé ke způsobení těžké újmy na zdraví byť jedné osobě, natož pěti osobám, a ani z pohledu subjektivní stránky trestného činu nebylo prokázáno, že by jednání obžalovaného k tomuto vědomě směřovalo.

4. Za rozporuplné považuje odvolatel závěry soudu, že byl způsobilý ke spáchání trestných činů dle obžaloby, své jednání ovládal a byl schopen rozpoznat případné následky svého jednání, a současně, že nebyl schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo. Posouzení této otázky považuje za důležité pro přijetí nebo vyloučení správnosti závěrů soudu I. stupně v bodě 19. odůvodnění napadeného rozsudku, kde soud bez dalšího vyloučil obhajobu obžalovaného, že najetí do skupiny poškozených nebylo úmyslné, ale jednalo se o řidičskou chybu obžalovaného, který nikdy nedisponoval řidičským oprávněním, a navíc byl opilý. Pokud nalézací soud přijal závěr, že obžalovaný nebyl schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, nemohlo být spolehlivě prokázáno, že bylo objektivně ve schopnostech obžalovaného navést vozidlo na jednu konkrétní osobu, natož na skupinu pěti osob. Na tom nemohou nic změnit ani afektované komentáře odvolatele

po činu, které, jak vyplývá ze závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, mohly být způsobeny osobnostní a emoční nezralostí obžalovaného, vlivem alkoholu a stresu způsobeného konfliktem s bývalou přítelkyní.

5. Odvolatel poukazuje na to, že při respektování zásad trestního řízení je nutné hodnotit veškeré skutečnosti v pochybnostech ve prospěch obžalovaného, což soud podle jeho názoru neučinil, když přijal závěr, že bylo minimálně nepřímým úmyslem obžalovaného navést vozidlo na skupinu poškozených, a přitom byl minimálně srozuměn s tím, že svým jednáním může pěti osobám způsobit těžkou újmu na zdraví, ale nevypořádal se přitom se závěry znaleckého posudku z oboru dopravy, dle kterého by bylo v možnostech obžalovaného, který měl na skupinu osob přímý výhled a dostatečně dlouhý rozjezd, navést vozidlo na skupinu osob takovým způsobem, který by neumožnil žádné z dotčených pěti osob se střetu vyhnout. Skutečný průběh manévru vozidla podle odvolatele spíše nasvědčuje závěrům o jím nezvládnutém řidičském manévru v důsledku emočního vypětí, o nedostatku jeho řidičských schopností a o následcích požitého alkoholu než o pokusu obžalovaného způsobit těžkou újmu pěti osobám jdoucím v protisměrné straně komunikace, neboť pozemní komunikace byla velmi úzká a fakticky zde neexistoval žádný „protisměr“, kterým soud I. stupně opakovaně argumentuje v odůvodnění napadeného rozsudku.

6. Podle názoru odvolatele nelze přijmout ani závěr, že jeho jednání bylo způsobilé ke vzniku těžké újmy na zdraví poškozených, jelikož v rozporu s tvrzením soudu I. stupně byla rychlost vozidla v okamžiku střetu velmi nízká ke způsobení přičítaných následků a ostatní závěry soud přijal bez důkazního podkladu, doplněním svých úvah bez odborné kvalifikace v oboru zdravotnictví. Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství sice konstatuje, že za určitých podmínek by u poškozené [příjmení] a dalších poškozených mohlo dojít ke vzniku závažnějších poranění, které by právně bylo možné kvalifikovat jako těžkou újmu na zdraví, avšak posouzení této skutečnosti dle znalce závisí na rychlosti vozidla, na místě nárazu a dopadu poškozené. Znalec se však přitom nevyjádřil k možnosti vzniku těchto závažnějších zdravotních následků při zjištěné rychlosti cca 21 km/h, která je v rozporu s přesvědčením soudu rychlostí nižší. V té souvislosti nepostačuje podle odvolatele úvaha soudu, že znalec připustil, že mohlo dojít při určité rychlosti k závažnějším následkům na zdraví poškozených, aniž by znalec posuzoval možnost vzniku těchto následků při konkrétních podmínkách projednávané věci. Pokud chtěl soud I. stupně přijímat uvedené závěry, měl znalci položit doplňující dotazy při zohlednění znalecky zjištěné rychlosti při střetu vozidla s poškozenou. Bez toho je nutno závěry soudu označit za čistě teoretické. Jestliže v návaznosti na to soud bez odborného podkladu přijímá závěr, že i při prokázané nízké rychlosti a způsobu vedení vozidla k závažnému zdravotnímu následku u poškozených mohlo dojít, viz bod 23 odůvodnění napadeného rozsudku, kde soud spekuluje, že pokud by se poškozený dostal pod vozidlo, mohlo dojít např. ke zlomeninám, vnitřním poraněním nebo až smrti, jde o závěry, které nepřísluší soudu bez odborného podkladu znalce z oboru zdravotnictví a biomechanika. Jestliže pak podle přesvědčení soudu obžalovaný není schopen předvídat, jaká poranění svým jednáním způsobí, jde o obrácení zákonných zásad v neprospěch obžalovaného, přičemž pokud si soud nevyžádal odborná stanoviska pro posouzení shora uvedených otázek, měl v pochybnostech ve prospěch obžalovaného přijmout závěr, že nebylo prokázáno, že by k závažnějšímu následku mohlo dojít, když znalec z oboru soudního lékařství dospěl k závěru, že zranění poškozené [příjmení] nelze hodnotit ani jako ublížení na zdraví, a že při nárazu vozidla do ostatních poškozených by jim hrozilo stejné zranění. Odvolatel poukazuje na to, že prokazatelně jel malou rychlostí, místo dopadu by bylo do trávy či do živého plotu, a že navíc poškození rozhodně nemuseli před příjezdem vozem uskakovat nějak razantně, což vyplývá z nízké rychlosti, ale i protokolu o prohlídce na místě a navazujících fotografiích, ze kterých je zřejmé, že travnatý pás, kam dle svých slov poškození uskakovali až k živému plotu, je velmi úzký. Za těchto okolností nebylo prokázáno ani to, že by byla naplněna subjektivní stránka trestného činu těžkého ublížení ve stadiu pokusu,

když nelze přijmout závěr, že by jednání obžalovaného vědomě k jednání s potenciálním následkem těžké újmy na zdraví směřovalo.

7. Soud I. stupně se podle názoru odvolatele nevypořádal s otázkou, proč obžalovaný dle slov poškozených údajně vozidlo jejich směrem v poslední chvíli strhl, a proč nejel přímo na skupinu poškozených, přestože mu to dle jiných závěrů soudu místní podmínky umožňovaly, skupinu poškozených viděl na delší vzdálenost a měl tedy možnost na ni vozidlo přímo nasměřovat. Charakter jeho jízdy podle odvolatele svědčí o nezvládnutí řízení a rozhodně nepodporuje variantu, že by minimálně v nepřímém úmyslu bylo jednání obžalovaného způsobilé k nikoliv pouze najetí do poškozených, nýbrž k jejich přejetí, kterým soud I. stupně odůvodňuje možnost vzniku závažnějších následků na zdraví. V bodě 26 odůvodnění rozsudku soud ve vztahu k otázce úmyslu hodnotil i intenzitu útoku, a tu lze podle názoru odvolatele považovat za nízkou. Současně odvolatel odmítá, že by jednáním dle obžaloby bylo ohroženo všech pět poškozených.

8. Dle přesvědčení odvolatele na daný případ nelze aplikovat ust. § 145 odst. 1, 2a) trestního zákoníku a je nutné zvážit překvalifikování jednání obžalovaného buď na přečin ublížení na zdraví dle ust. § 146 trestního zákoníku nebo některou z nedbalostních forem uvedených skutkových podstat.

9. Obdobně je odvolatel přesvědčen, že z odůvodnění napadeného rozsudku není zcela zřejmé, z čeho soud vycházel při přijetí závěru o spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky. Ze znaleckého posudku z oboru toxikologie bylo zjištěno, že v okamžiku spáchání žalovaného skutku měl obžalovaný v krvi hladinu alkoholu do 0,94 do 1,17 g a znalec z oboru psychiatrie doplnil, že taková míra alkoholu vylučovala obžalovaného z bezpečného ovládání motorového vozidla. Jelikož je však nutné vycházet z hodnoty 0,94 g a množství alkoholu tak nepřesáhlo 1 g, bylo povinností soudu zdůvodnit, proč intenzita jednání obžalovaného dosáhla trestněprávní roviny, k čemuž nepostačuje pouhý odkaz na závěry znalce, že požitý alkohol vylučoval obžalovaného z bezpečného ovládání motorového vozidla. Odůvodnění napadeného rozsudku postrádá podle odvolatele argumentaci, proč při hodnotě nižší než 1 promile alkoholu dosahovalo jednání obžalovaného společenské škodlivosti trestného činu a nikoliv přestupku. Dle judikatury NS ČR, závěrů trestního kolegia čj. Tpjf 23/84;., Ve věcech, kde bylo u řidiče zjištěno, že měl v době řízení menší množství alkoholu v krvi než 1 promile, je vždy nutno prokázat, že jeho schopnost řídit motorové vozidlo byla skutečně snížena v rozsahu, jaký předpokládá ustanovení § 274 TrZ (stav vylučující způsobilost). Tento závěr nelze dovodit jen ze samotné skutečnosti, že jízda byla vykonána za zvýšených nároků na schopnosti řidiče. Důkazem o míře ovlivnění obviněného alkoholem a snížení jeho řidičských schopností mohou být např. svědecké výpovědi spolujezdců, příslušníků policie a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, jakož i svědecké výpovědi o chování obviněného, event. o způsobu jeho jízdy. V té souvislosti odvolatel znovu namítá, že pokud soud I. stupně přijímá závěr, že obžalovaný byl schopen úmyslně navést vozidlo na skupinu poškozených, není možné současně přijmout závěr, že nebyl schopen řídit vozidlo v rozsahu předvídaném § 274 trestního zákoníku.

10. Rovněž výrok o trestu je podle přesvědčení odvolatele při zvážení každé z možných procesních situací nepřiměřeně přísný okolnostem předmětného případu. Jelikož právní kvalifikace jeho jednání není podle názoru odvolatele přiléhavá, již pouze změna právní kvalifikace zavdává nutnost zmírnění uloženého trestu, pokud by obžalovaný již nebyl ohrožen trestní sazbou od 5 do 12 let. Ani pokud by však odvolací soud neshledal výrok o vině napadeného rozsudku nesprávným, nebyl by uložený trest odnětí svobody možno považovat za přiměřený, neboť by bylo možné v dikci ust. § 58 odst. 6 trestního zákoníku zvažovat mimořádně snížení pod dolní hranici trestní sazby.

11. Vzhledem k okolnostem případu, kdy nedošlo ke zranění žádné z osob, které by dosahovalo charakteru ani ublížení na zdraví a v dikci ust. § 21 odst. 1 trestního zákoníku se tak jednalo o pokus spáchání trestného činu, je použití zákonné trestní sazby pro stanovení trestu

obžalovaného nepřiměřeně přísné okolnostem daného případu. Přitěžující okolnosti, které shledal soud prvního stupně, v podobě více spáchaných trestných činů, a v podobě většího počtu poškozených osob, nepovažuje odvolatel, jak je zřejmé z jeho odvolání, za prokazané. Uložený trest ve výměře 6 roků proto podle jeho názoru neodpovídá charakteru trestné činnosti, přičemž dle jeho přesvědčení nebylo ani řádně zohledněno, že mu reálně hrozí přeměna trestu dříve uloženého ve výměře 2 roků, avšak podmíněně odloženého, přestože tuto skutečnost soud zmiňuje a uvádí, že ji při stanovení délky trestu ve prospěch obžalovaného zohledňoval. Oproti obžalobě odvolatel kvituje, že soud nezvolil zařazení obžalovaného pro výkon trestu odnětí svobody do věznice se zvýšenou ostrahou, pro což dle jeho přesvědčení nebyly splněny zákonné podmínky.

12. Pro úplnost odvolatel uvádí, že jako nepřiměřený shledává i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel v délce 8 roků, který je taktéž nepřiměřený konkrétním podmínkám daného případu.

13. S ohledem na výše uvedené navrhuje, aby byl rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu zrušen a jednání obžalovaného bylo překvalifikováno na přečin ublížení na zdraví dle ust. § 146 trestního zákoníku nebo některou z nedbalostních forem uvedených skutkových podstat, případně aby byl zrušen výrok o trestu, a aby odvolací soud znovu rozhodl o uložení trestu mírnějšího, uloženého pod spodní hranicí zákonné trestní sazby s ohledem na charakter trestné činnosti spočívající v pokusu spáchání trestného činu a faktické neexistenci následků jednání obžalovaného.

14. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v [obec] v odůvodnění odvolání uvádí, že nemá námitek proti výroku o vině napadeného rozsudku, který má oporu v dokazování provedeném v rámci hlavního líčení, souhlasí s užitou právní kvalifikací, s rozhodnutím o náhradě škody i s uložením ochranného opatření. Souhlasí i s uložením trestu zákazu činnosti, spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel i s jeho výměrou. Odvolání proto podává pouze proti výroku o trestu, kterým byl obž. [příjmení] uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 6 let, neboť tento trest, který byl vyměřen při spodní hranici zákonné trestní sazby dle § 145 odst. 2 trestního zákoníku, považuje za nepřiměřeně mírný. Státní zástupce nerozporuje soudem zjištěné a v odůvodnění rozsudku konstatované polehčující a přitěžující okolnosti, ani poměry pachatele, jak je soud rozvedl v bodě 30 odůvodnění rozsudku. Má však za to, že byly vyhodnoceny výrazně ve prospěch obžalovaného, zejména pokud soud v jeho prospěch zohlednil, že nejspíš vykoná podmíněně odložený trest odnětí svobody výměře dvou let, který mu byl uložen Okresním soudem v Benešově za zločin znásilnění a s nyní uloženým trestem jej čeká osm let ve výkonu trestu odnětí svobody.

15. Státní zástupce má za to, že obžalovanému měl být uložen trest mírně nad polovinou zákonné trestní sazby dle § 145 odst. 2 trestního zákoníku, tedy ve výměře okolo 9 let. Výraznou přitěžující okolností je, že se trestné činnosti obžalovaný dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení, a to pro násilnou sexuálně motivovanou trestnou činnost. To, že se jednání dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení, by nemělo být posuzováno ve prospěch obžalovaného, nýbrž v jeho neprospěch, obžalovaný si musel být vědom skutečnosti, že dopustí-li se ve zkušební době další trestné činnosti, může mu být podmíněně odložený trest odnětí svobody přeměněn na nepodmíněný. Obžalovaný se přesto znovu dopustil násilné trestné činnosti, a to velmi závažné, kdy jen shodou náhod nedošlo k těžším následkům na zdraví poškozených či přímo ohrožení jejich života. Jednání obžalovaného navíc přitěžuje i to, že v sobě nese znaky rozmyslu, když z provedeného dokazování vyplynulo, že na poškozenou a její kamarády čekal a poté, co je spatřil, se proti nim cíleně rozjel v úmyslu srazit je, o čemž vypovídali svědci, a o čemž svědčí i jeho slovní projevy po činu. Pominout ani nelze způsob provedení útoku, a to jedoucím vozidlem, které je nutno považovat za zbraň ve smyslu § 118 trestního zákoníku. Byť šlo o trestný čin spáchaný ve stádiu pokusu, k jeho dokonání nedošlo nikoli z vůle obžalovaného, ale v důsledku okolností na jeho vůli nezávislých, de facto v důsledku

shody náhod a příznivých okolností na straně poškozených, kteří před vozidlem uskočili, o síle nárazu přitom svědčí zjištěná poškození vozidla. U takového pokusu trestného činu nedostatek následku neznamená výrazně nižší závažnost a společenskou škodlivost, než jakou vykazuje dokonaný trestný čin, neboť v tomto konkrétním případě lze mít za to, že jednání obžalovaného i s ohledem na typovou nebezpečnost jednání, kterého se dopustil, dosahuje takové závažnosti, že by mu měla odpovídat trestní sazba trestu odnětí svobody stanovená na dokonaný trestný čin. Povaha a typová závažnost trestného činu, o němž se řízení vedlo, způsob provedení činu, jakož i snížená prognóza resocializace obžalovaného, rovněž odůvodňují uložení vyššího trestu, než jaký byl uložen.

16. Státní zástupce proto navrhuje, aby Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu ve výroku o trestu zrušil a při nezměněném výroku o vině a o uložení ochranném opatření podle § 259 odst. 3 tr. řádu za splnění podmínek uvedených v § 259 odst. 4 tr. řádu rozhodl tak, že obžalovanému [jméno] [příjmení] podle § 145 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku uloží úhrnný trest odnětí svobody v trvání 9 roků, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařadí do věznice se zvýšenou ostrahou, a dále mu podle § 73 odst. 1, 3 trestního zákoníku uloží trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání osmi roků.

17. Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podaných odvolání podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost odvoláními napadených výroků rozsudku a správnost postupu řízení, které jim předcházelo, z hlediska vytýkaných vad, přihlížel přitom i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, pokud mohly mít vliv na správnost výroku, proti němuž byla odvolání podána, a dospěl k následujícím závěrům:

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, nebyly zjištěny vady, které by měly vliv na správnost či zákonnost odvoláními napadených výroků rozsudku. Zákonná ustanovení, která mají zabezpečit právo obviněného na obhajobu, a která zajišťují zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla dodržena.

Soud prvního stupně provedl podle názoru odvolacího soudu důkazy v rozsahu potřebném pro rozhodnutí ve věci podle § 2 odst. 5 tr. řádu, a provedené důkazy hodnotil v podstatných ohledech v souladu s ust. § 2 odst. 6 tr. řádu, takže skutková zjištění, k nimž dospěl, spočívající v tom, že

obžalovaný dne 4.10.2023 poté, co v průběhu dne opakovaně telefonicky kontaktoval svou bývalou přítelkyni nezletilou [jméno] [příjmení], narozenou [datum], ve snaze zjistit, kde se nachází, kdy z tohoto důvodu telefonicky opakovaně kontaktoval i matku poškozené, která mu odmítla sdělit, kde se poškozená nachází, poté, co před tím ve větším množství požil alkoholické nápoje, řídil v době kolem 20 hodiny osobní motorové vozidlo tovární značky Škoda Octavia, [registrační značka], v Benešově z ulice Čechovy do ulice Nová Pražská směrem do centra a následně přes kruhový objezd do ulice Pražské (bydliště obžalovaného i svědka [příjmení] je Pražská 146, Benešov), následně ve 20:08 hodin řídil uvedené motorové vozidlo v Benešově z ulice Vnoučkovy přes kruhový objezd do ulice Nová Pražská, ze které odbočil do ulice Čechovy, aby následně po přesně nezjištěných komunikacích dojel do obce Dobříčkov, okres Benešov, kde bydlí poškozená nezletilá [jméno] [příjmení], kde vozidlo zastavil na návsi nad kapličkou nedaleko domu čp. 12 a na poškozenou zde ve vozidle čekal, poté, co spatřil poškozenou nezletilou [jméno] [příjmení], která šla po místní komunikaci směrem od autobusové zastávky, která se nachází za obcí Dobříčkov na silnici č. II/112, v doprovodu poškozeného [jméno] [příjmení], narozeného [datum], na konci skupinky za poškozenými [jméno] [příjmení], narozenou [datum], [jméno] [příjmení], narozenou [datum] a nezletilým [jméno] [příjmení], narozeným [datum], se s vozidlem tovární značky Škoda Octavia, [registrační značka], v době kolem 20:15 hodin rozjel směrem k uvedeným poškozeným, přičemž po dobu jízdy přidával plyn

a s vozidlem akceleroval, přičemž na úhybné pohyby poškozených, kteří se snažili před vozidlem uskočit mimo vozovku, reagoval stržením volantu vlevo směrem ke skupině poškozených, kterým se podařilo střetu s vozidlem vyhnout, vyjma poškozené nezletilé [jméno] [příjmení], do které v rychlosti přibližně 21 km/h narazil levou přední částí vozu, v důsledku čehož poškozená přepadla přes levou část čelního skla vozidla a byla odmrštěna do travnatého porostu lemujícího vozovku, poté pokračoval v jízdě asi 50 metrů, načež s vozidlem zastavil, zhasl motor a vystoupil, poté, co k vozidlu došel poškozený [jméno] [příjmení], jej slovně atakoval s tím, že mu sdělil, že měl chcípnout, následně vozidlo nastartoval a z místa odjel, načež nezjištěnou cestou se vrátil zpět na náves, jel pomalu kolem poškozených a křičel na ně, že měli chcípnout, že si jel pro poškozeného [příjmení], poté z Dobříčkova odjel přesně nezjištěnou cestou do Benešova, kde v čase 20:29 hodin projel ulicí Čechovou, pokračoval ulicí Nová Pražská směrem do centra přes kruhový objezd do ulice Pražské, kde vozidlo poblíž domu čp. 146 odstavil, přičemž ve 20:15 hodin, v době, kdy vozidlem najel na poškozené, laboratorně stanovená hladina alkoholu v jeho krvi činila 0,94 – 1,17 g, což i dle znaleckého posudku o jeho duševním zdraví vylučovalo jeho způsobilost bezpečně řídit motorové vozidlo, v důsledku jeho jednání u poškozené [jméno] [příjmení] došlo k výrazné stresové zátěži, což si vyžádalo její ošetření v nemocnici a poškozená nezletilá [jméno] [příjmení] utrpěla pohmoždění horní části holenní kosti vlevo, pohmoždění v oblasti II. – IV. prstu ruky vlevo, pohmoždění a podkožní krevní výron na hrudi oboustranně více vlevo a dole, s čímž byla také ošetřena v nemocnici, s obvyklou dobou léčení 1 – 2 týdny bez výraznějšího omezení v obvyklém způsobu života, u poškozené nezl. [jméno] [příjmení] k závažnějším následkům v podobě tržných ran, zlomenin či poranění vnitřních orgánů dutiny hrudní, břišní či lební a tím i až k bezprostřednímu ohrožení života nedošlo jen shodou náhod a díky tomu, že poškozená před vozidlem částečně uhnula, další poškození újmu na zdraví neutrpěli, neboť před vozidlem uskočili, pokud by na ně najíždějící vozidlo nereagovali a byli by jím přímo sraženi, pak rozsah jejich poranění by mohl být stejný jako v uvažovaném případě u poškozené nezletilé [jméno] [příjmení],

v podstatných směrech odpovídají obsahu provedeného dokazování, a lze je považovat za zákonná a správná.

Část shora popsaných skutkových zjištění byla, jak vyplývá z vyjádření obhájce obžalovaného na počátku hlavního líčení a z navazujícího stanoviska nalézacího soudu, důvodně považována za nesporná. Konkrétně šlo o skutečnosti, že obžalovaný dne 4.10.2023 po požití alkoholických nápojů řídil osobní motorové vozidlo tovární značky Škoda Octavia z Benešova do obce Dobříčkov, okres Benešov, a zpět, v obci Dobříčkov nedaleko bydliště poškozené [příjmení] na poškozenou ve vozidle čekal a po spatření přicházejících poškozených včetně poškozené [příjmení] proti nim s vozidlem vyjel a rychlostí přibližně 21 km/h narazil levou přední částí vozu do poškozené [příjmení], která v důsledku toho utrpěla pohmoždění horní části holenní kosti vlevo, pohmoždění v oblasti II. – IV. prstu ruky vlevo, pohmoždění a podkožní krevní výron na hrudi oboustranně více vlevo a dole, s obvyklou dobou léčení 1-2 týdny bez výraznějšího omezení v obvyklém způsobu života, přičemž laboratorně stanovená hladina alkoholu v jeho krvi v té době činila 0,94 – 1,17 g, a jeho duševní stav v té době vylučoval způsobilost k řízení motorových vozidel.

Za těchto okolností byla obhajoba obžalovaného založena na tom, že do poškozených nenajel úmyslně, ale že šlo z jeho strany o nezvládnutý řidičský manévry. Obžalovaný tedy sporoval a v rámci podaného odvolání i nadále sporuje, že by popsaným způsobem jednal úmyslně, a v úmyslu způsobit komukoliv z poškozených jakoukoliv újmu na zdraví. Nesouhlasí dále ani se závěry obžaloby o tom, jaké následky na zdraví poškozených mohlo posuzované jednání způsobit. Tuto jeho obhajobu však nalézací soud shledal obsahem provedených důkazů vyvrácenou.

V odst. 16-23 odůvodnění nalézací soud v souladu s požadavky § 125 odst. 1 tr. řádu vysvětluje, jak hodnotil provedené důkazy a k jakým závěrům a proč na základě toho

dospěl, a s těmito jeho názory a závěry se odvolací soud v podstatných ohledech ztotožňuje.

Pokud jde o závěr, že obžalovaný najel do poškozených jdoucích po levém okraji vozovky cíleně, tedy úmyslně, a nikoliv v důsledku nezvládnutí řízení, poukazuje nalézací soud v odst. 16 v první řadě na výpovědi svědků [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], rodičů poškozené [jméno] [příjmení] [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], a [jméno] [příjmení], z nichž ve vzájemné shodě vyplynulo, že kritického dne v odpoledních a večerních hodinách se obžalovaný intenzivně snažil nejprve telefonicky, a později osobně kontaktovat poškozenou [jméno] [příjmení], byl pod vlivem alkoholu a projevoval se agresivně, chtěl po [jméno] [příjmení], aby ho zavezl do bydliště poškozené a když to svědek odmítl, rozhodl se, že tam pojedje sám. V odst. 17 soud rekapituluje, že z výpovědi svědka [jméno] [příjmení] v souladu se závěry znaleckého posudku z oboru zdravotnictví odvětví toxikologie v kontextu pořízených kamerových záznamů bez pochybností vyplynulo, že obžalovaný požil alkoholické nápoje (vodku a pivo) a poté řídil předmětné osobní motorové vozidlo tovární značky Škoda Octavia z Benešova do bydliště poškozené v obci Dobříčkov a zpět pod vlivem alkoholu, přičemž ve 20:15 hodin, tedy cca v době, kdy v [obec] vozidlem najel na poškozené, laboratorně stanovená hladina alkoholu v jeho krvi činila 0,94 – 1,17 g. V odst. 18 soud správně poukázal na výpovědi všech poškozených, shodně popisujících, že obžalovaný se na místě činu (v obci Dobříčkov) v době jejich příchodu s vozem již nacházel, rozjel se proti nim, následně strhl vůz k levému okraji vozovky, po kterém poškození šli, a kde se mu snažili uskakováním vyhnout, zasáhl a odmrštíl přední částí vozu poškozenou [jméno] [příjmení], a na tomu korespondující závěry znaleckého posudku z oboru strojírenství, odvětví doprava, z nichž m. j. vyplynulo, že obžalovaný mohl střetu s poškozenou zabránit, pokud by se držel při pravém okraji vozovky, nebo pokud by brzdil. V této souvislosti nelze přisvědčit námitce odvolatele, že znalec měl údajně uvést, že obžalovaný měl možnost navést vozidlo na skupinu osob takovým způsobem, který by neumožnil žádné z dotčených 5 osob střetu se vyhnout. Znalec naopak konstatoval, že přestože měl obžalovaný na poškozené přímý výhled, nejen, že nejel s vozidlem při pravém kraji vozovky, ale ani nebrzdil, na poškozené, na které vozidlem přímo mířil, nijak nereagoval, a to bylo důvodem, proč došlo ke střetu. V odst. 20 soud důvodně poukázal i na skutečnost, že ze shodných výpovědí poškozených dále vyplývá, že po sražení poškozené [jméno] [příjmení] obžalovaný vozidlo zastavil, poté s ním odjel a následně znovu projel kolem poškozených, přičemž opakovaně křičel, že, „měli chcípnout“, resp. že zemřít měl hlavně poškozený [jméno] [příjmení]. V odst. 19 soud z výše citovaných důkazů logicky dovodil, že obžalovaný sice byl opilý (doloženo svědecky i znaleckým posudkem), ale že z jeho předchozí a následné zaznamenané jízdy (kamerové záznamy, svědectví poškozených) je zřejmé, že pokud chtěl, dokázal vůz udržet v pravém pruhu. Na podkladě uvedených z důkazů vyplývajících skutečností pak v odst. 19 a 21 soud důvodně uzavřel, že jak okolnosti předmětné nehody, tak slovní projevy obžalovaného po ní, jednoznačně svědčí o tom, že proti skupině pěti poškozených obžalovaný najel záměrně, nikoliv v důsledku nezvládnutí řízení, jak obžalovaný uváděl. To současně neznamená, že by nalézací soud dospěl k závěru, že obžalovaný byl objektivně schopen navést vozidlo na jednu konkrétní osobu, jak zcela nepodloženě uvádí ve svém odvolání.

Důvodnou neshledal v této souvislosti odvolací soud námitku údajné rozporuplnosti závěrů soudu, že obžalovaný byl na jedné straně způsobilý ke spáchání trestných činů dle obžaloby, na straně druhé, že nebyl schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo. Pokud jde o závěry soudu o schopnosti obžalovaného dopustit se žalovaných úmyslných trestných činů, nalézací soud důvodně vycházel především ze závěrů znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, klinická psychologie (odst. 11 odůvodnění rozsudku), jehož autoři konstatovali, že obžalovaný trpí smíšenou poruchou osobnosti, která je emočně nestabilní, nevyzrálá, se sníženou frustrační tolerancí a impulzivní reaktivitou v zátěži a opilostí a sklonem k anxiózně-depresivní dekompenzaci v zátěži. V období páchaní trestného činu u něj došlo k dekompenzaci osobnosti

po rozchodu s přítelkyní, nacházel se dále ve stavu prosté opilosti středního stupně dle klinického stavu a hladiny alkoholu v krvi a prostého afektu (nejednalo se o opilost a afekt patické), tyto akcentovaly osobnostní rysy obžalovaného, zvýšily jeho aktivitu, sebevědomí, snížily jeho soudnost, a vedly k ventilaci negativních emocí. Motiv trestného činu nebyl podle znalců syčen faktory psychopatologickými, vycházel z jeho osobnostních rysů, jeho reaktivity a interreaktivity s poškozenou, alkohol to akcentoval. V době páčání trestného činu byly schopnosti rozpoznávací u obžalovaného zachovány, schopnosti ovládací byly však u obžalovaného sníženy částečně, měrou podstatnou, a to vlivem prostého afektu a prosté opilosti u dekompenzované poruchy osobnosti se subnormním intelektem. Znalci ani soud tedy netvrdí, že obžalovaný své jednání plně ovládal, jak namítá obžalovaný ve svém odvolání. Takový závěr ovšem nic nemění na tom, že ve stavu zmenšené přičetnosti (§ 27 tr. zákoníku), který si přivodil m. j. požitím alkoholických nápojů, byl obžalovaný trestně odpovědný. Znalci konstatovali, že obžalovaný se nacházel především ve stavu opilosti, který zásadně ovlivnil prožívání jeho vztahu k poškozené, k jejich rozchodu, který vnímal úkorně, nevyrovnal se s ním, byl ve stavu silného psychického rozrušení, jehož řešení emočně nezvládl, což nakonec vedlo k posuzovanému jednání, spočívajícímu v úmyslném najetí vozidlem do poškozených. Obžalovaný nebyl podle znalců z téhož důvodu v inkriminované době schopen bezpečně řídit motorové vozidlo. Ani to ovšem s ohledem na konstatovaný stav zmenšené přičetnosti vyvolaný m. j. požitím alkoholických nápojů zároveň nevylučuje jeho trestní odpovědnost za všechny trestné činy, jejichž zákonné znaky uvedeným jednáním naplnil. Jak vyplývá z výše uvedeného, závěry znalců, o které nalézací soud opřel vlastní závěry, nebyly založeny na tom, že by obžalovaný v důsledku požitého alkoholu nebyl v kritické situaci schopen udržet vozidlo na vozovce či v pravém jízdním pruhu, ale na tom, že v důsledku požitého alkoholu ztratil soudnost a zábrany ventilovat své negativní emoce. Závěr o snížené přičetnosti obžalovaného a o neschopnosti bezpečně řídit motorové vozidlo není tudíž v rozporu, ale je naopak v souladu s navazujícími závěry nalézacího soudu v odstavci 18, 19 a 20 rozsudku, že obžalovaný najel s vozidlem přímo proti poškozeným úmyslně, minimálně srozuměn s tím, že může jednoho či více poškozených vozidlem srazit a zranit.

S ohledem na obsah svědeckých výpovědí poškozených a na závěry znalce z oboru strojírenství, odvětví doprava, z nichž m. j. vyplynulo, že obžalovaný v průběhu jízdy strhl vozidlo k levému okraji vozovky, a že mohl střetu s poškozenou zabránit, pokud by se držel při pravém okraji vozovky, nebo pokud by brzdil, nemůže obstát ani námitka odvolatele, že nalézací soud nedůvodně argumentuje jízdou vozidla v protisměru, přestože s ohledem na úzkou vozovku zde neexistoval žádný, protisměr“.

18. Pokud jde o závěry nalézacího soudu, jaké následky na zdraví poškozených uvedené najetí proti poškozeným mělo, a jaké případné další následky na jejich zdraví mohly nastat, nalézací soud v odst. 22 odůvodnění napadeného rozsudku v souladu se znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, v první řadě správně uvedl, jaká konkrétní fyzická poranění po střetu s vozidlem řízeným obžalovaným utrpěla poškozená [jméno] [příjmení], a v souladu s provedenými důkazy také konstatoval, že v souvislosti s posuzovaným jednáním obžalovaného utrpěla další z poškozených, [jméno] [příjmení], přechodné potíže psychického rázu. Z uvedených závěrů soudu ve shodě se závěry znalce vyplynulo, že žádné ze zjištěných následků neomezovaly poškozené v obvyklém způsobu života v té míře, aby to ovlivnilo právní kvalifikaci skutku, a rovněž tyto jeho závěry považuje obžalovaný, jak bylo uvedeno výše, za nesporné.

19. V odst. 23 odůvodnění nalézací soud dále vysvětlil, na základě jakých úvah dospěl k závěru, že lze obžalovanému k tíži přičítat i možné způsobení vážnějších následků na zdraví poškozených. Proti tomuto závěru vznesl obžalovaný v rámci svého odvolání námitky, k nimž odvolací soud zjistil následující skutečnosti:

Ze závěrů již zmíněného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, podle názoru nalézacího soudu vyplynulo, že v příčinné souvislosti s posuzovaným manévrem hrozil všem na místě přítomným poškozeným vznik závažnějších poranění v případě, že by byli vozidlem řízeným obžalovaným sražení. Tento závěr opřel soud o vyjádření autora znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, MUDr. Leo Havelky. Ten v odpovědi na otázku č. 5 (posoudit mechanismus vzniku a posoudit, zda ke vzniku zjištěného zranění poškozené [jméno] [příjmení] mohlo dojít způsobem, který ve svých výpovědích popisují poškozená a svědci), konstatoval, že poranění poškozené [jméno] [příjmení] vzniklo působením tupého násilí, které o menší síle působilo na levou stranu těla-horní a dolní končetinu a hrudník. V odpovědi na otázku č. 6, zda mohlo dojít k poškození životně důležitých orgánů, případně i k ohrožení života poškozené a pokud ano, tak za jakých podmínek, znalec uvedl, že při průběhu nehody tak, jak je popsána v tomto případě, lze poškození důležitého orgánu téměř vyloučit, pokud by poškození neuskočili a došlo ke kontaktu intenzivnějšímu-ke sražení, pak by mohlo dojít k závažnějším poraněním, jejichž rozsah by záležel na rychlosti vozidla a na místě, kam by směřoval prvotní náraz a na dalším pohybu jejich těl po střetu, a na dopadu (tráva, silnice, svodidla). Pak by se dala očekávat poranění od kožních oděrek, přes tržné rány, zlomeniny kostí různého stupně, případně až po poranění vnitřních orgánů dutiny hrudní, břišní či lební, a v souvislosti s tím i bezprostřední ohrožení života.

Nalézací soud uvedený závěr shrnul tak, že závažnější poranění poškozených za dané situace mohla vzniknout, pokud by poškození neuskočili, a došlo by k jejich intenzivnějšímu kontaktu s vozidlem - ke sražení, a doplnil jej vlastní úvahou, že vznik uvedených závažnějších poranění připadal v úvahu navzdory objektivně zjištěné relativně nízké rychlosti vozidla kolem 21 km za hod., neboť lze i laicky dovodit, že i za takových okolností může střet vozidla vážícího dle technického průkazu 1.210 kg s člověkem způsobit i znalcem příkladmo vyjmenované vážnější následky, které závisí na souhře předem nepředvídatelných okolností včetně reakcí poškozených. S uvedeným názorem odvolací soud v zásadě souhlasí. Z praxe jsou známy případy vzniku závažných komplikovaných zlomenin, jiných závažných zranění či dokonce fatálních následků po poranění hlavy či jiného důležitého orgánu i při střetu chodce s vozidlem bezprostředně po jeho rozjetí či při couvání na parkovišti, při rozjezdu u semaforu, apod. Rovněž z veřejně dostupných statistických údajů (Dopravní úrazy 2018, Dopravní nehody s chodci, Centrum dopravního výzkumu Policie ČR) je zřejmé, že i při střetu chodců s vozidly v nejnižší rychlosti 0-30 km/hod. dochází cca v 18% případů k těžkému zranění, v 1% případů ke zranění smrtelnému.

Na druhé straně je však nutno přisvědčit námitce obžalovaného, že formulace, kterou znalec v odpovědi na otázku č. 6 použil, neposkytuje odpověď na otázku, zda tento názor sdílí i znalec. Aby byl závěr znalce o možném závažnějším poranění konkrétních poškozených v případě, že by před vozidlem řízeným obžalovaným jedoucím rychlostí kolem 21 km / hod. úspěšně neuskočili, postaven najisto, považoval odvolací soud za nutné výslech znalce doplnit a jeho názor na uvedenou otázku plně objasnit.

Znalec při výslechu ve veřejném zasedání stvrdil správnost závěrů svého znaleckého posudku, které k dotazu soudu podrobněji rozvedl, když v první řadě uvedl, že při střetu vozidla s chodcem může dojít k poranění v různých fázích, tedy jak v okamžiku samotného kontaktu vozidla s chodcem, tak při následném pohybu těla chodce po kapotě vozu, po němž dojde k odmrštění těla chodce, a následně při jeho dopadu na zem, a při sunutí těla z místa dopadu, kdy rovněž může dojít k různým poraněním. Při zvažování možných poranění při střetu chodce s vozidlem, konkrétně při střetu některého z poškozených s Octavií, jedoucí rychlostí 21 km/hod., lze mít za to, že v první fázi mohlo dojít zejména ke vzniku tržných ran a oděrek, bylo možno si představit i izolované zlomeniny kotníku či lýtkové kosti, případně poškození měkkých částí kolene, menisku, kolenních vazů. V případě těchto zranění zpravidla dochází k fixaci poraněné končetiny ortézou a k nutnosti chůze s berlemi cca po dobu do 6 týdnů. K dotazu soudu znalec připustil, že v případě možných komplikací, kupř. při současném poškození

vazů, apod., nelze vyloučit ani operaci a delší dobu nutné fixace končetiny přesahující 6 týdnů. Při úderu hlavy o kapotu může dojít kupř. k lehkému otřesu mozku. Závažnější poranění v této rychlosti mohou vzniknout po dopadu poškozeného, kdy při pádu na tvrdou vozovku může dojít kupř. i k závažnějším poraněním hlavy, kupř. k zlomenině klenby lebni, k těžšímu otřesu mozku či ke drobnému zhmoždění mozku, které se nemusí projevit ihned, a může se projevovat různě podle toho, v jakém místě ke zhmoždění dojde, kupř. i trvalými výpadky paměti, neboť takové změny na mozku jsou nevratné. K dalšímu dotazu senátu znalec nevyločil, že při nešťastném dopadu na tvrdý podklad nelze vyloučit ani kupř. poranění páteře, které vyžaduje zpravidla fixaci na 12 týdnů, která neumožňuje delší sezení, stejně jako nelze v případě zlomenin končetiny vyloučit možné komplikace vyžadující operaci a delší omezení obvyklého způsobu života v rámci fixace zlomeniny, vyloučit nelze ani následné omezení hybnosti, které brání poškozeným v obvyklém způsobu života i po sejmutí fixace po dobu rehabilitace, v některých případech se ani po rehabilitaci hybnost nemusí vrátit do původního stavu. K dotazu obhájce na vznik poranění v případě dopadu do trávy či do měkkého terénu znalec uvedl, že to má na závažnost následků významný vliv, kupř. v posuzovaném případě lze v případě dopadu poškozené [jméno] [příjmení] na vozovku předpokládat vznik závažnějších poranění, než jaká jí byla způsobena, když dopadla do keřů.

20. Odvolací soud po vyhodnocení uvedených skutečností dospěl k závěru, že byla potvrzena správnost závěru nalézacího soudu, že v případě střetu některého z poškozených s vozidlem řízeným obžalovaným v rychlosti 21 km/hod., k němuž nedošlo jen proto, že poškození dokázali uskočit, nebylo možno vyloučit ani vznik závažnější delší dobu trvající poruchy zdraví některého z poškozených, které by bylo možno po právní stránce vyhodnotit jako těžkou újmu na zdraví, tedy takovou poruchu, která by po delší dobu více než 6 týdnů citelně omezovala poškozeného v obvyklém způsobu života, ať už by šlo kupř. o komplikovanou zlomeninu kotníku, poškození vazů v kotníku či v koleni, vyžadující operační zákrok a následnou dlouhodobější fixaci, u nichž lze předpokládat podstatné omezení v pohybu po dobu delší 6 týdnů i dlouhodobější bolestivost, o poranění páteře vyžadující přibližně 12 týdenní fixaci převážně v poloze vleže, či kupř. o zhmoždění mozku, které by mohlo mít za následek nevratné výpadky paměti. Obžalovaný, který ve stavu prosté opilosti středního stupně strhl vozidlo v rychlosti 21 km/hod. přímo proti před ním po krajnici jdoucím poškozeným a poté neučinil nic, čím by zabránil střetu s nimi, nebyl schopen ovlivnit, zda zasáhne jednoho nebo více z poškozených, ani skutečnost, zda je zasáhne čelně či bokem, a v jaké míře, nemohl ovlivnit ani případné místo, kam by po střetu s vozidlem poškození upadli, ani to, zda se poškozeným podaří před jedoucím vozidlem včas uskočit či nikoliv. Skutečnost, že z poškozených zasáhl pouze [jméno] [příjmení], a že nikomu z poškozených nezpůsobil vážnější újmu na zdraví, závisela v posuzovaném případě pouze na náhodě a na tom, že se poškozeným podařilo před vozidlem uskočit. Námitky odvolání obžalovaného, že posuzované jednání obžalovaného nebylo způsobilé zapříčinit případně vznik těžké újmy na zdraví některého z poškozených, bylo proto možno považovat za nedůvodné.

21. Opodstatněné za daných okolností neshledal odvolací soud ani námitky odvolání obžalovaného proti závěru nalézacího soudu, že obžalovaný jednal minimálně v nepřímém úmyslu způsobit poškozeným těžkou újmu na zdraví. Nalézací soud v odst. 26 rozsudku precizně vysvětlil, že jestliže obžalovaný vyjel vozidlem při rychlosti cca 21 km/hod. proti poškozeným, v jejich blízkosti úmyslně strhl vozidlo směrem k levé krajnici vozovky, po které v té době poškození šli, přímo proti nim, aniž by brzdil, musel předpokládat, že pokud zasáhne automobilem některého z poškozených, může mu způsobit i závažnější poranění, ale v důsledku působení alkoholu na svou osobu neovládl své nutkání tento manévr realizovat a s možným následkem v podobě možného vážnějšího poškození zdraví jednoho či i více poškozených byl tudíž minimálně srozuměn. Že tomu tak skutečně bylo potvrzují následná prohlášení obžalovaného, který vyjadřoval podiv nad tím, že poškození ještě žijí, a opakovaně proklamoval úmysl ublížit zejména poškozenému [jméno] [příjmení]. Odvolací soud se ztotožňuje i s úvahami

nalézacího soudu, proč navzdory verbalizaci úmyslu usmrtit poškozené v pochybnostech nedospěl k závěru, že by obžalovaný vážně zamýšlel najetím vozidla do poškozených způsobit někomu z nich smrt, které soud objasnil v odst. 27 odůvodnění rozsudku.

22. Bezpředmětná je v této souvislosti i námitka obžalovaného, že jednáním dle obžaloby nemohlo být ohroženo všech pět poškozených. V první řadě je třeba upozornit, že zákonným znakem uvedeného trestného činu je úmysl způsobit těžkou újmu na zdraví nikoliv pěti, ale dvěma nebo více osobám. Jestliže obžalovaný podle provedeného dokazování strhl vozidlo přímo proti po krajnici jdoucím pěti poškozeným v situaci, kdy šli ve skupině za sebou, poškozená [jméno] [příjmení] šla bezprostředně vedle [jméno] [příjmení], a ostatní tři poškození šli podle svých výpovědí v malé vzdálenosti před nimi ve směru příjezdu vozidla, a před vozidlem po jeho manévru začali uskakovat, aby se vyhnuli střetu s ním, lze bez jakýchkoliv pochybností dovodit jednak to, že uvedeným manévrem obžalovaný objektivně ohrozil všech pět osob, a dále i to, že musel být srozuměn s tím, že může v této souvislosti způsobit zranění více než jedné z nich. Skutečnost, jak a koho z poškozených vozidlo případně srazí, kam kdo z nich případně po střetu s vozidlem dopadne, a jaké zranění si tak způsobí, závisela na náhodě a na tom, zda a do jaké míry se komu z poškozených podaří či nepodaří střetu s vozidlem se vyhnout, tedy na okolnostech obžalovaným neovlivnitelných. Není proto pochyb o tom, že uvedený zákonný znak byl naplněn.

23. S ohledem na uvedené považuje odvolací soud za zcela odpovídající, zákonné a správné i závěry nalézacího soudu o právní kvalifikaci posuzovaného skutku jako zvlášť závažného zločinu ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, rozvedené podrobně v odst. 25-27 odůvodnění rozsudku.

24. Důvodnou neshledal odvolací soud ani námitku odvolání obžalovaného, že z odůvodnění napadeného rozsudku není zcela zřejmé, z čeho soud vycházel při přijetí závěru o spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku, jestliže ze znaleckého posudku z oboru toxikologie bylo zjištěno, že v okamžiku spáchání žalovaného skutku měl obžalovaný v krvi hladinu alkoholu do 0,94 do 1,17 g.

25. Podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku se přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky dopustí ten, kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Z komentáře k ust. § 274 tr. zákoníku a z navazující judikatury vyplývá, že pro „stav vylučující způsobilost“ neexistuje konkrétní definice, neboť různé návykové látky působí na člověka odlišně a rozdílně ho ovlivňují se zřetelem k provozované činnosti. V případě řízení motorového vozidla se za stav vylučující způsobilost automaticky považuje hladina alkoholu v krvi řidiče dosahující nejméně 1 promile, neboť dosáhne-li hladina alkoholu v krvi řidiče této hodnoty, „podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný řidič motorového vozidla, schopen bezpečně řídit motorové vozidlo“. Pokud bylo u řidiče zjištěno menší množství alkoholu v krvi, je vždy nutno prokázat, že jeho schopnost řídit motorové vozidlo byla skutečně snížena v rozsahu, jaký předpokládá ustanovení § 274 tr. zákoníku, tedy že byla snížena tak, že mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Důkazem o takovém snížení řídicích schopností mohou být např. svědecké výpovědi spolujezdců, policistů a lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření, svědecké výpovědi o chování obviněného, eventuálně o způsobu jízdy apod.

26. Z odstavce 28 odůvodnění napadeného rozsudku přitom v první řadě vyplývá, že za situace, kdy hladina alkoholu v krvi obžalovaného se dle znalce v čase deliktu pohybovala v rozmezí od 0,94 do 1,17 g, nekonstatoval nalézací soud naplnění znaků přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 automaticky, jak by mohlo vyplývat z námítky obžalovaného, ale uvedl, že jednání obžalovaného kvalifikoval jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky

podle § 274 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku jednak proto, že hladina alkoholu v jeho krvi se pohybovala v rozmezí od 0,94 do 1,17 g, dále proto, že znalec z oboru psychiatrie uvedl, že zjištěná míra ovlivnění alkoholem obžalovaného vylučovala z bezpečného ovládnání motorového vozidla, a také proto, že obžalovaný podle obsahu provedeného dokazování právě v souvislosti se svým duševním stavem, vyvolaným m. j. požitím alkoholu, úmyslně způsobil dopravní nehodu, kdy s vozidlem přejel do protisměru, najel na poškozené a srazil při tom poškozenou [příjmení]. Z obsahu znaleckého posudku přitom vyplývá, že požitím alkoholu se obžalovaný přivedl do stavu prosté opilosti středního stupně, který byl znalci dovozen nejen z hladiny alkoholu v krvi, ale i z klinického stavu obžalovaného, a toto ovlivnění alkoholem v kombinaci s poruchově strukturovanou osobností přivedlo obžalovaného do stavu zmenšené přičetnosti, kdy jeho ovládací schopnosti byly podstatně sniženy, v důsledku čehož m. j. ztratil soudnost a zábrany, a nekontroloval své negativní emoce a agresivitu, což jej vedlo k posuzovanému jednání. Důsledkem tohoto stavu tedy bylo podle provedeného dokazování nejen to, že řídil motorové vozidlo, aniž by k tomu měl řídičské oprávnění, ale zejména to, že silným rozrušením, které nebyl schopen zvládnout, s vozidlem úmyslně najel proti skupině poškozených, a pouze šťastnou shodou okolností na jeho vůli nezávislých došlo k tomu, že srazil pouze poškozenou [příjmení], a že ani této poškozené, ani nikomu dalšímu z poškozených, nepůsobil vážnější zranění. Jestliže v témže odst. 28 nalézací soud konstatoval, že takové jednání bylo nebezpečné nejen pro poškozené, ale i pro další potenciální účastníky provozu, že obžalovanému přitom vzhledem k jeho věku musely být známy i negativní účinky alkoholu na jeho řídičské schopnosti (tím spíše, že neměl řídičské oprávnění-pozn. odvolacího soudu), musel si být vědom toho, že svým jednáním může způsobit porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem (v tomto případě ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku) a pro případ, že jej způsobí, byl s tím srozuměn, je možno s takovým závěrem souhlasit, a nelze soudu vytýkat ani uvedenou právní kvalifikaci podle § 274 odst. 1 tr. zákoníku. Námitky obžalovaného proti uvedené právní kvalifikaci proto odvolací soud považuje za zcela neopodstatněné. Posouzení skutku též podle ust. § 274 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku vyplývá z toho, že v uvedeném stavu obžalovaný způsobil dopravní nehodu.

27. Podstatné pochybení, které by způsobilo nepřiměřenost uložených trestů, nezjistil odvolací soud ani v závěrech nalézacího soudu o uložených trestech.

28. Soud v odst. 30 odůvodnění rozsudku vysvětlil, že při úvahách o trestu odnětí svobody vyměřovaném v rámci trestní sazby 5-12 let ve prospěch obžalovaného zohlednil jak skutečnost, že obžalovaný se trestného činu dopustil ve stádiu pokusu, neboť ke škodlivému následku u žádného z více poškozených nedošlo, tak relativně nízký věk obžalovaného a skutečnost, že nebyl dosud ve výkonu trestu odnětí svobody. V neprospěch obžalovaného naproti tomu soud poukázal na to, že se obžalovaný dopustil více trestných činů, že je spáchal ve zkušební době podmíněného odsouzení za jiný trestný čin, a že byl předtím již opakovaně postihován za větší množství přestupků. Uvedené úvahy a závěry považuje odvolací soud za správné. Soudu nelze vytknout ani to, že při úvaze o výši nepodmíněného trestu odnětí svobody zohlednil i skutečnost, že obžalovanému bude zřejmě přeměněn původně podmíněně odložený trest odnětí svobody na dvě léta na trest nepodmíněný. Nejde o nedůvodný postup ve prospěch obžalovaného, jak namítá státní zástupce, ale o zvážení všech okolností významných pro posouzení přiměřenosti ukládaných trestů.

29. Důvodnou neshledal odvolací soud ani námitku odvolání obžalovaného, že bylo možné v dikci ust. § 58 odst. 6 trestního zákoníku zvažovat mimořádně snížení trestu pod dolní hranici trestní sazby. Při aplikaci tohoto ustanovení je v souladu s příslušnou judikaturou nutno hodnotit zejména povahu jednání obžalovaného, které naplnilo znaky pokusu trestného činu, tedy m. j. do jaké míry se pokus v daném případě rozvinul, resp. jaké skutečnosti zabránily dokonání trestného činu. V posuzovaném případě z provedeného dokazování vyplynulo, že závažnější následek v podobě vzniku těžkého ublížení na zdraví dvěma či více osobám nenastal jen náhodou, a též

díky tomu, že se většině poškozených, proti nimž útok vozidlem bezprostředně mířil, podařilo před vozidlem uskočit. Obžalovaný sám neučinil nic, čím by se, byť na poslední chvíli, snažil vzniku závažného následku zamezit. Svého jednání nelitoval ani bezprostředně po jeho ukončení, kdy naopak opakovaně vyjádřil svou vůli poškozeným, zejména [jméno] [příjmení], ublížit, a poté ač věděl, že srazil [jméno] [příjmení], z místa činu ujel. Nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by mohly vést k závěru, že uložení trestu v rámci zákonné trestní sazby by mohlo být pro obžalovaného nepřiměřeně přísné, a že jeho nápravy by bylo možno dosáhnout i trestem kratšího trvání.

30. Významnou skutečností, která má vliv na posouzení přiměřenosti výše trestu odnětí svobody v trvání 6 let, který byl obžalovanému uložen v rámci zákonné trestní sazby 5-12 let, je v případě obžalovaného to, že vedle tohoto trestu uložil nalézací soud obžalovanému i přísný trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 8 let, tedy trest blížící se horní hranici v rámci zákonného rozpětí od 1 do 10 let, doplněný v souladu s doporučením znalců z oboru psychiatrie a psychologie uložením ochranného léčení psychiatrického.

31. V této souvislosti považuje odvolací soud za vhodné připomenout, že znalci z oboru psychiatrie a psychologie mj. konstatovali že obžalovaný, je smíšeně poruchově strukturovanou osobností, s rysy emoční instability a nezdrženlivosti, nevyzrálou, jednoduše strukturovanou, se sklonem k poruchovému chování při ovlivnění alkoholem“. V případě posuzovaného jednání šlo podle znalců o afektivní reakci s agresivním potenciálem v situačním konfliktu v opilosti. Obžalovaný byl ve stavu silného psychického rozrušení, jehož řešení emočně nezvládl, což nakonec vedlo k posuzovanému jednání. Toto jednání mělo charakter vystupňovaného a nezvládnutého afektu, nebylo řízeno racionálními a logickými volnými procesy, motivační proces byl do jisté míry zbrklý, zkratkový, tedy realizace mohla proběhnout bez ohledu na následky, a proto jednání mohlo být v rozporu s morálními hodnotami. Z primárně psychiatrického hlediska je obžalovaný společností nebezpečný, i když není osobou primárně, pudově agresivní, která by byla disponována k násilnému jednání bez předchozí provokace, situačních podmínek či zátěžové situace. Znalec navrhuje uložení ochranného léčení psychiatrického ambulantní formou.

32. Z uvedených skutečností podle názoru odvolacího soudu vyplývá, že obžalovaný může vzhledem ke zjištěné struktuře své osobnosti k obdobnému zkratkovitému jednání se společensky nežádoucími následky i v budoucnu inklinovat, pokud se nezdrží požívání alkoholu a nenaučí se korigovat své chování. S ohledem na to se pro resocializaci obžalovaného jeví jako klíčové doporučení znalců, aby se obžalovaný podrobil ochrannému psychiatrickému léčení v ambulantní formě, a přestože nebyly naplněny zákonné podmínky § 40 tr. zákoníku, neboť si obžalovaný stav zmenšené přičetnosti přivodil m. j. vlivem požití alkoholu, jeví se jako vhodné při úvahách o druhu a výši trestu tuto skutečnost brát v úvahu.

33. Vzhledem k tomu a s přihlédnutím k nízkému věku obžalovaného, jakož i k tomu, že na něj nebylo dosud působeno nepodmíněným trestem odnětí svobody, i ke znalci konstatovaným pozitivním aspektům, jimiž je m. j. sociálně rodinné zázemí, pracovní historie a vyjádření lítosti, má odvolací soud za to, že trest odnětí svobody v trvání 6 let, uložený nalézacím soudem mírně nad spodní hranici zákonné trestní sazby (nikoliv tedy ve druhé třetině zákonné trestní sazby, jak mylně uvádí soud v odůvodnění), lze pro obžalovaného, který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, považovat za trest dostatečně citelný, tím spíše, že po jeho výkonu bude zřejmě obžalovaný muset vykonat původně podmíněně odložený trest odnětí svobody v trvání 2 let. Takto vyměřený trest odnětí svobody, kombinovaný s uložením přísného trestu zákazu řízení motorových vozidel na dobu 8 let, a s uloženým ochranným léčením psychiatrickým, jehož význam je pro možnou resocializaci obžalovaného zásadní, nelze proto považovat za nepřiměřeně mírný. Zároveň nelze podle názoru odvolacího soudu takto uložené tresty v jejich souhrnu považovat ani za nepřiměřeně přísné. Naopak, samotný uložený trest odnětí svobody jen mírně převyšující dolní hranici zákonné trestní sazby by s ohledem na spáchání trestné činnosti ve zkušební době podmíněně odloženého trestu odnětí svobody za jiný trestný čin bylo možno

považovat za nepřiměřeně mírný, pokud by nebyl, jak se v tomto případě stalo, doplněn přísným trestem zákazu činnosti a uloženým ochranným léčením.

34. S ohledem na to považuje odvolací soud tresty uložené nalézacím soudem obžalovanému za zákonné a správné a námitky odvolání obžalovaného i státního zástupce, směřující proti nim, za nedůvodné.

35. K námitkám státního zástupce, že soud podcenil výraznou přítěžující okolnost, totiž že se obžalovaný trestné činnosti obžalovaný dopustil ve zkušební době podmíněného odsouzení, a to pro násilnou sexuálně motivovanou trestnou činnost, je možno ve shodě s výše uvedenými skutečnostmi konstatovat, že při zvažování přiměřenosti délky nepodmíněného trestu odnětí svobody není skutečnost, že se obžalovaný trestného činu dopustil ve zkušební době podmíněně odloženého trestu odnětí svobody, jediným kritériem, a neznamená automaticky, že nepodmíněný trest odnětí svobody uložený za další trestné činy blíže ke spodní hranici zákonné trestní sazby, doplněný navíc dalším trestem a ochranným opatřením, je trestem nepřiměřeným. V případě obžalovaného, jak bylo vysvětleno výše, bylo třeba vzít v úvahu zásadní význam ochranného léčení psychiatrického pro jeho možnou resocializaci, věk obžalovaného a skutečnost, že nebyl doposud ve výkonu trestu odnětí svobody, jakož i skutečnost, že v případě uložení trestu odnětí svobody na 6 let dosáhne celková doba pobytu obžalovaného ve výkonu trestu v důsledku předpokládané přeměny podmíněně odloženého trestu odnětí svobody 8 let.

36. Závěr státního zástupce, že je na místě uložit obžalovanému přísnější trest odnětí svobody, protože se dopustil jednání, které nese znaky rozmyslu, je podle názoru odvolacího soudu v příkrém rozporu s výše uvedenými zjištěními znalců, že se obžalovaný posuzovaného trestného činu ublížení na zdraví dopustil v neovládnutém afektu, který vyplynul ze struktury jeho osobnosti v kombinaci s požitým alkoholem.

37. V podstatě správně shledal odvolací soud konečně i výroky o náhradě škody. Z výroku o vině obžalovaného vyplývá, že posuzovaný skutek vyvolal m. j. u poškozené [jméno] [příjmení] stresovou reakci, která si vyžádala její vyšetření a ošetření v nemocnici. K trestnímu řízení se následně řádně a včas připojila VZP s požadavkem na náhradu nákladů vynaložených v souvislosti s vyšetřením a ošetřením uvedené poškozené, a výši nákladů doložila. Soud proto opodstatněně uložil obžalovanému povinnost vynaložené náklady poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně uhradit, a důvodně uložil uhradit i poškozenou pojišťovnou řádně uplatněný zákonný úrok z prodlení, při jehož vyčíslení správně vyšel ze závěru, že v prodlení byl obžalovaný od 12. 6. 2024. Jestliže nalézací soud dospěl k závěru, že výše úroku z prodlení činí 14,25%, neboť repo sazba v rozhodné době byla podle soudu stanovena ve výši 6,25%, neodpovídá to zjištění odvolacího soudu, podle kterého činila repo sazba ČNB v období od 22.12.2023 do 8.2.2024, které je rozhodné pro výpočet úroku z prodlení za 1. pololetí roku 2024, 6,75 % p.a., takže výše úroku z prodlení měla být správně vyčíslena na 14. 75% ročně. Uvedený nedostatek však nebylo možno zhojit, neboť výrok o náhradě škody nebyl napaden odvoláním v neprospěch obžalovaného, a zhoršení situace obžalovaného v rámci tohoto výroku proto nepřipadalo v úvahu. Na správnosti výroku o náhradě škody nic nemění skutečnost, že v odůvodnění rozsudku nalézací soud evidentně omylem uvedl, že uvedené náklady nárokovala VZP za ošetření poskytnuté poškozené [jméno] [příjmení], zatímco ve skutečnosti šlo o náklady na ošetření poškozené [jméno] [příjmení]. Důvodně pak nalézací soud uložil obžalovanému povinnost zaplatit další řádně připojené poškozené [právní osoba], škodu způsobenou tím, že poškozené [jméno] [příjmení] vyplatila pojistné plnění za poranění, které jí obžalovaný podle výše uvedeného výroku o vině způsobil.

38. Vzhledem k tomu, že odvolací soud shledal napadený rozsudek v podstatných ohledech zákonný a správný, argumenty odvolání obžalovaného i státního zástupce neshledal důvodné, a nezjistil zásadní vady ani v řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, zamítl obě podaná odvolání jako nedůvodná.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není řádný opravný prostředek přípustný. Lze proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení tohoto usnesení. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. Nutný obsah dovolání vymezuje ust. § 265f tr. řádu.

Praha 29. srpna 2024

JUDr. Lenka Konopová
předsedkyně senátu